

Slabší koruna postihla polovinu stavebních firem

Author: SF/pb | Published: 07.04.2014

Rozhodnutí učiněné ČNB v listopadu minulého roku s cílem zabránit deflaci a zvýšit spotřebu domácností částečně ovlivnilo hospodářskou stabilitu některých stavebních společností. Oslabení české měny zdražilo importované suroviny, materiály i technologie. „Podražil především hliník a ropné výrobky,“ objasňuje Jiří Vacek z CEEC Research a dodává, že oslabení koruny pochopitelně přivítaly ty stavební firmy, která „vyvázejí“. Export stavebních prací se ale na obratu celého odvětví podílí sotva 5 %. Slabší koruna tak potěšila jen málokoho, včetně dodavatelů stavebních materiálů. „Pro své výrobky, které v České republice vyrábíme, potřebujeme řadu surovin, které dovážíme. Proto bylo nutné některé produkty zdražit, což ovšem stavební firmy u nasmlouvaných staveb nechtějí akceptovat, protože už mají dohodnutou fixní cenu s investorem,“ říká Robert Mikeš z divize Weber společnosti Saint-Gobain Construction Products.

Širší souvislosti

Jakkoli řada stavbařů na oslabení kurzu české měny doplatila, 48 % stavebních firem uvádí, že na jejich výsledky nemělo žádný vliv. „Zvýšení výdajů bylo marginální, v řádu milionů korun. Navíc bylo z velké části kompenzováno tuzemskými i zahraničními tržbami v cizích měnách. Gramotný podnik ovšem nemůže vnímat jen sama sebe, ale také širší souvislosti. Statistikou vykázaná meziroční míra inflace ve výši pouhých 0,2 % v letošním lednu i únoru potvrzuje, že listopadová intervence ČNB byla, jako už mnohokrát v minulosti, pro českou ekonomiku správným rozhodnutím. A užitečným i pro náš podnik, který se v této ekonomice pohybuje,“ konstatuje Ondřej Chládek ze společnosti Enteria. Optimističtější v náhledu na jinak často kritizovaný krok ČNB je také část velkých stavebních společností (13 %) a firmy působící v oblasti výstavby dopravní infrastruktury, tedy inženýrského stavitelství (10 %).

Cenová válka pokračuje

Zásah ČNB pomohl zejména těm, kteří jsou aktivní i v zahraničí a jimž klienti platí v eurech, což jsou obvykle větší firmy. Současně ale právě tento segment vykazuje největší podíl ředitelů nespokojených s tímto krokem ČNB (66 %). Tyto velké firmy naopak trápí nečekaný nárůst nákladů, jež nyní musí dodavatelům materiálu hradit, aby mohly stavby dokončit podle dohod s investory. „Nejvíce problematické jsou pro firmy smlouvy uzavřené před listopadem 2013, jejich rozpočtáři totiž při návrzích kalkulovali se zcela jinými cenami. Některé firmy sice mají ve smlouvách doložky o výkyvech kurzů, čímž jsou relativně

zajištěné, ale neplatí to pro všechny. Část stavebních firem se tak dostává nečekaně do ztráty, protože pro získání zakázky nabízely už při výběrovém řízení nejnížší možnou cenu, aby v tendru vyhrály,“ vysvětluje Jiří Vacek.

Nijak zvláště kurzový vývoj nevíta ani Marcel Soural, hlava stavební a developerské společnosti Trigema: „Při stále trvajícím cenovém válce na stavebním trhu byla listopadová intervence ČNB dalším nečekaným navýšením nákladů stavebních firem. Dodavatelé materiálů ze zahraničí - šlo hlavně o hliníkové profily, výrobky z ropy a technologické celky - promítli zdražení do svých cen, zatímco vyšší dodavatelé tuto možnost vůči investorům většinou neměli. Takže tyto nečekané náklady sanují ze své marže, respektive častěji spíše prohlubují ztrátu na dané zakázce.“ Kritický je k akci ČNB i Evžen Korec z developerské společnosti Ekospol: Intervence České národní banky, která loni v listopadu skokově oslabila českou korunu vůči euru, byla dalším z tvrdých políčků tuzemskému stavebnictví. Řada společností totiž nakupuje materiál, výrobky či technologie v zahraničí a oslabení koruny jim tyto nákupy prodražilo. Tyto firmy se pak dostaly do problémů s dodržením svých rozpočtů nebo celé ekonomiky staveb. Celé odvětví se přitom jen těžce zvedá z následků hospodářské krize a potřebovalo by spíš podat pomocnou ruku, například prostřednictvím státních investic. Když už stát například masivně podporuje tuzemské zdravotnictví, měl by se se stejnou pozorností věnovat i stavebnictví.“

Nejistá budoucnost

Klíčovou otázkou pro celý sektor zůstává v těchto souvislostech další vývoj a kroky ČNB. Některé stavby mají hodnotu v miliardách korun, proto každý nečekaný výkyv cen má vliv i na přesnost rozpočtů stavby. A rozpočty jsou v současné době v řadě případů velice napjaté - až 60 % stavebních firem uvádí, že nyní staví na „hranici bezpečné ceny“, když 14 % firem je dokonce již pod touto hranicí. „Aktuálně bohužel naprostá většina veřejných zadavatelů stavebních zakázek vybírá dodavatele na základě nejnížší ceny. Pokud tedy přijde takovýto nečekaný výkyv, jakým byla například intervence ČNB, kterou stavební firmy nemohly očekávat, některé realizace se tím dostávají do ztráty. To má v některých případech i vliv na kvalitu realizovaných staveb nebo v tom nejhorším případě i na jejich bezpečnost,“ popisuje situaci Robert Pergl, předseda Komory administrátorů veřejných zakázek.

Foto: Herman Brinkman

07.04.2014 08:00, SF/pb